

Наталія Мойсеєнко
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри граматики англійської мови
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Владислав Бомко
магістр факультету романо-германської філології
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

ДИСКУРСНО-КОГНІТИВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛЕКСЕМ *SOME* ТА *ANY* У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Метою нашого дослідження було встановлення формально-семантичних характеристик лексем *some* та *any* у рамках когнітивної теорії.

Ми виходили із положення про те, що мова - це явище, яке обумовлене процесами відображення об'єктивної дійсності нашою свідомістю, а мовні одиниці є ментальними конструкціями, що репрезентують елементи об'єктивної дійсності у нашому мозку.

Так, лексеми *some* та *any* репрезентують певні об'єктивні категорії і наповнені своїм специфічним змістом, який актуалізується у тій чи іншій комунікативній ситуації. Ми спробували проаналізувати варіантні значення даних лексем і встановити інваріантне, яке може розглядатися як базове. Також було розглянуто їх суттєві формальні характеристики.

ФСП охоплює всі семантичні функції мовної одиниці у рамках функціональної спільності, що визначає специфіку даного поля, однак встановлюються розбіжності як змістовного, так і системно-структурного характеру (Alexeyeva, 2017).

Аналіз 5 000 прикладів фактичного вживання лексем *some* та *any* у сучасній англійській мові дав змогу сформулювати такі висновки:

1) формально і семантично лексеми *some* та *any* відносяться до функціонально-семантичного поля із якісно-кількісним ядром. Вони виражають атрибутивну якісність та кількісність.

Like some toast? (Christie, 2022) - неозначена кількість;

Are you any better (Jones , 2020)- неозначена ступінь;

I'll make some coffee. (Jones , 2020) - неозначена кількість;

Have you read any of his books? (Christie, 2022) - неозначена якість.

2) у рамках даного функціонально-семантичного поля було виділено 3 частиномовні парадигми:

- ад'єктивну;

She took hardly any notice of anybody. (Christie, 2022)

Show me some identification. (Jones , 2020)

- субстантивну;

Why should there be a reason? - I don't know any. (Jones, 2020)

The water ran cold and icy-cold. She drank some. (Christie, 2022)

- адвербіальну.

The wound hurts some. (Jones , 2020)

The kids will keep you some busy. (Christie, 2022)

Have the things improved any? (Jones , 2020)

3) Базовим значення даних лексем є поняття обмеженості для *some* та необмеженості для *any*.

Резюмуючи все наведене вище, можна зазначити, що лексеми *some* та *any* у сучасній англійській мові концептуально співвідносяться із поняттями обмеженості (*some*) та необмеженості (*any*). Вони відносяться до функціонально-семантичного поля із кількісно-якісним ядром, володіють більш узагальненою семантикою порівняно із іншими членами даної множини (*black, many, unknown*).

Список використаної літератури

1. Alexeyeva, I.(2017). *Theoretical English grammar*. Vinnytsya: Nova Knyha
2. Christie, A. (2022). *Hercule Poirot's Christmas*. Ldn: Pan Books.

3. Jones , Th. (2020). *Stairway to the Sea*. N.Y.: Collins, 1970.